

● **ישראל מחכה לפעולתה של ברית המועצות, מאחורי הילקעים, לפני שתחליט על תגובה לחבלות "אליפתה".** על אף ההאשמות הסובייטיות, ותשובתו של ראש הממשלה להאשמות אלה, נעשה מאמץ סובייטי להרגיע את הרוחות. לא ברור אם מאמץ זה יצליח, ואם אמנם תשתכנע דמשק שמוסב להקפיא את פעולות אליפתה, בהתאם לאינטרסים המדיניים הרחבים יותר של הסובייטים במרחב.

● **תוך שנה יונהג חינוך חנינם לשנה נוספת.** הדבר ישולב עם כינון בית-ספר ביניים, שיכלול את כיתות ז' וחי' של החינוך היסודי הקיים, והכיתה החמישית של החינוך התיכון הקיים. כל זה יהיה חנינם. לעומת זאת לא יינתן חינוך חנינם, מעל למקובל כיום, לשלוש הכיתות שיישאר בבית-הספר התיכון (שישית, שביעית, שמינית). ההצעה, שתועלה על ידי משרד החינוך, תיחלל בהתנגדותן של כמה סיעות בכנסת (ביניהן רפ"י והכוח החדש), שידרשו חינוך תיכון מלא חנינם.

● **אל תזלזל בהצעת בן-גוריון למנות את חיים משה שפירא לראש הממשלה.** (בן-גוריון דיבר על ראש המדינה, כלומר נשיא, אך זו היתה פליטת-פה בלבד). הכוונה היא לפתות את המפלגות הדתיות לתת יד לקואליציה עם גח"ל ורפ"י. בקואליציה כזאת לא יוכלו גח"ל ורפ"י לוותר זה לזה על ראשות הממשלה, ולכן יהיה מינויו של שפירא כראש-ממשלה סמלי, ללא סמכות של ממש, פתרון של פשרה. הדבר לא ייתכן בכנסת הנוכחית, בה איך רוב גם לקואליציה כזאת.

● **צפה לכך שכשנה הבאה יעלה מספר נוקקיהסער על חצי-מיליון נפש.** דבר זה נובע, למעשה, מתחזיות משרד הסעד עצמו.

העם

בורגיניה מדבר

אל-חביב בורגיניה שוב השמיע את קולו. למרות אכזבתו מישראל, למרות ההסתערות של שאר מנהיגי ערב עליו, נשאר איתן.

הוא לא נקט יוזמה משלו — בהתאם לחלטתו שלא לחדש לפי שעה את יוזמתו, עד שיבט הזרע. קרי, בין השאר: עד שישראל תעשה מחוזה של שלום, שיגלגל את הכדור הלאה.

אבל כשהוא נשאל, הוא ענה והביע את דעתו: המלחמה בין ישראל ומדינות-ערב היא הסרת-משמעות. איומי-ההשמדה הם אב-סורדיים, כי גם המשמעים אותם אינם מתכ-זונים אליהם ברצינות. דרוש דו-קיום תוך ויתורים הדדיים — וכל אדם רציני במרחב יודע זאת.

הדברים הושמעו בראיון שנתן הנשיא ה-7 תוניסי ברריו צרפתי אבל הם היו מופנים אל המוני העולם הערבי — ובעיקר אל ה-אינטליגנציה הצעירה בכל ארצות-ערב.

בהתאם לעקרונ הבורגיניים: בשלב ה-נוכחי צריכים שוחרי-השלום הערביים לדבר

האפריקאי הציל את ישראל מתחושה גוברת של קלאוסטרופוביה. אחרי שממשלות ישראל לא הצליחו לפרוץ את טבעת-המצור הערבי, ונמנע מישראל כל מגע עם המרחב הסובב אותה, שימשה אפ-ריקה תפקיד נפשי. ביבשת השחורה יש מרחבים.

אנשי-עסקים, מהנדסים, חקלאים ומומחים אחרים מצאו בה אופקים רחבים.

גם האורה הישראלית הממוצע, שידע כי מדינתו מנותקת ונתונה במצור, מצא נחמה בקיום המרחב האפריקאי הפתוח, מעבר למרחב הערבי.

קונגו מול קונגו. אולם הבעיה ה-אפריקאית של ישראל אינה פשוטה כל-כך. מאחורי ההישגים, מסתתרות הסכנות. עליהם יעמוד לוי אשכול בביקור זה.

השבוע נתקיימה בפאריס אסיפה של סטו-דנטים ערביים ואפריקאים. הכריז שם סטודנט אפריקאי, כנאום אנטי-ישראלי קיצוני: "יש ראל נתנה יד לכל הכוחות הפאשיסטיים ב-אפריקה!"

אין זו דעתו של יחיד. בחוגי השמאל בעולם התפשטה זה מכבר ההכרה כי הנוכחיות הישראלית בכל ארץ אפריקאית קשורה בנוכחות המערבית. ככל שהמישטר בה קרוב יותר לחשינוטון או לפאריס, וככל שהמישטר הפנימי בה ריאקציוני יותר — כך חזקה בה השפעת ישראל.

לוח-הנסיעות של לוי אשכול מדגים מ-ציאות זו. רוב המדינות בהן יבקר הן פרו-מערביות קיצוניות. בסנגאל ובחוף-השנהב שולטים הצרפתים שלטון מוחלט. בקונגו (ליאופולדוויל) שולט מישטר שהוקם ונתמך על-ידי האמריקאים.

ואילו על קונגו השנייה, שעיר בירתה היא בראזאויל, פוסח ראש-הממשלה. פעם היתה זו מיוחדת מאד עם ישראל, ונשיאה נתקבל בישראל בכבוד מלכים. אך מאז שהשתלט בה מישטר שמאלני, המפרטט עם סין, נחתקו כמעט היחסים.

שתי ידיים. יש הסבורים כי זהו מצב טבעי, וכי אין בו מקום לחששות. כי ה-אמריקאים הולכים ומתחזקים באפריקה, כפי שמעידה ההפיכה האחרונה בגאנה.

אך זהו חשבון קצר-טוח. במקום או ב-מאחר — ואולי אף באיחור רב — ישתלטו במדינות אפריקה מישטרים מתקדמים יותר.

האם יהיה זה סוף הנוכחות הישראלית? לאור שיקול זה, יש למנוע כל הודעות יתרה עם המישטרים הקיימים. ליתר דיוק: בצד היחסים עם המישטרים הרישמיים, יש ליצור ולהדק את היחסים עם שכבות ה-אינטליגנציה הצעירה, ועם הכוחות העשויים לעלות לשלטון על חורבן המישטרים ה-קיימים.

יש מדינות אפריקאיות בהן כבר מגששת ישראל בכיוון זה. אך אין זה מספיק, ובינתי-יים נוצרת בעיני האפריקאים דמותה של ישראל כגורם פרו-ריאקציוני ופרו-מערבי. אם יעמוד לוי אשכול על בעיה זו בעת ביקורו, ועם יסיק ממנה מסקנות בשובו — יהיה מאמצו הגופני הגדול כדאי.

הכנסת

תחבולה מחוכמת

איש רפ"י, יצחק נבון, דיבר במרירות מסוימת. "נראה שאיננו יכולים לשנות דבר בתקציב המשרדים הממשלתיים", אמר ב-נאומו השבוע, מעל דוכן הכנסת, "לכן אני מציע לדון להבא במדיניות המשרדים." כוונתו של נבון, מי שהיה מנהל לשכת ראש-הממשלה בימי בן-גוריון: אין שום ערך לדיון על התקציב הממשלתי בכנסת, מפני שממילא זוכה ההצעה הממשלתית לאישור אוטומטית, בתוקף המשמעת הקואליציונית. הודאה זו מדהימה כשלעצמה — כי מרכז-כווח של כל פרלמנט בעולם הוא שליטתו על התקציב. פרלמנט שאין בידו שליטה זו, חדל מלהיות פרלמנט אמיתי.

אך לא היה זה החלק המדהים היחיד בנאומו של נבון. לא פחות מדהים הרמו כי גם על מדיניות המשרדים אין הכנסת עורכת דיון משמ. **אין זמן למליארדים.** לא במקרה השמיע נבון נאום זה במסגרת דיון על משרד ראש-הממשלה. כי דיון זה מגלה את כל סודי-העבודה בבית-המחוקקים הישראלי. לכאורה היה הדיון צריך להיערך במסגרת החיכוך על התקציב. אולם התקציב הוגש באיחור, בגלל העיכובים בהקמת הקואליציה.

* הפחד מפני הימצאות במקום צר וסגור.

מחוז תל-אביב, ניצב יעקוב קנר (למעלה מימין). לאחר ההרשעה ירד מוראל השוטרים פלאים. דובר מחוז תל-אביב, הפקד משה בריזחיים, אמר בשיחה עם כתב העולם הזה: "העונש גרם לנו השוטרים להיות המומים לגמרי."

אל הערבים, ושוחרי-השלום הישראליים הישראליים. עד שיבוא היום, והם יוכלו לדבר במישרין זה אל זה — כשבשני הצדדים ישביל פרי השלום.

מדיניות

לוי אפריקאנוס

בהתהלכו תחת שמש הקיץ, בחום הגובר שהחל מתקרב ל-30 מעלות, לא קינא האנרח הישראלי במשלתי, שסייר השבוע באפריקה המרכזית, בחום גבוה עוד יותר. אבל כל אחד הבין שהביקור דרוש. כי לגבי ישראל, ממלאת אפריקה תפקיד מיוחד במינו.

הרכבת הראשונה. מבחינה מדינית, מ-סמלת אפריקה את ההישג החשוב היחיד של מדיניות-החוץ הישראלית בעשור האחרון. בעוד שבמישור המרחבי החמיצו ממשלות ישראל את כל ההזדמנויות, איחרו לכל ה-רכבות, הרי במישור האפריקאי תפסה ישראל את הרכבת הראשונה. הנוכחות הישראלית באה לרוב המדינות עם העצמאות, ואף ערב עצמאות.

התוצאה: גוש הקולות האפריקאיים באו"ם הציל את ישראל לא פעם מבדידות בלתי-מזהירה. ממשלות ערב לא הצליחו לגייס את השליטים האפריקאים נגד ישראל. מן המהנך. מבחינה נפשית מילאה אפ-ריקה תפקיד עוד יותר חשוב. כי המרחב

צולמו בבית-הדין המשמעתי של המשטרה, שהרשיע ארבי עה שוטרים מתוך החמישה (בתמונה למטה), שנאשמו בהאכת הנער יוסי הרצברג (למעלה משמאל). השופט היה מפקד

תמונות השבוע

הלוקחות בחשבון את האבטלה. מספר זה אינו כולל רק את מקבלי התמיכות הישירות, אלא כל הזוכים לטיפול בצורה זו או אחרת.

● **קרוב לוודאי שראשי אירגון ההגנה לשעבר יגיבו בצורה ציבורית על הוויכוח שהתנהל בין ראשי המחנות לשעבר, מועל עמודי "מעריב".** ההדים הציבוריים של ויכוח זה — ובעיקר בשאלות הסיזון ופירוק תנועת המרי — מדאיג יותר ויותר את ראשי אירגון ההגנה, ומתגבשת אצלם ההחלטה שאין להניח לדברים להתגלגל, ויש צורך לפתוח בהתקפת-נגד הסברתית.

● **צפויים פיטורים המוניים והתפטרויות כחברת הספנות הישראלית, "צי"ם, בעקבות הריאורגניזציה שמכינה הנהלת תה החדשה.** בביוריים שערך בחודש האחרון יו"ר החברה, מיכאל צור, הסילו עובדי צי"ם הבכירים האשמות איש על חברו, וסיסת ההלשנות סחפה את כל עובדי החברה לאווירה של פחד. היחסים בין העובדים הבכירים, שהיו לקויים כבר בעבר, הורעו ללא תקנה.

● **יגאל אלון לא יתפטר, והאופוזיציה הפנימית באחדות העבודה תיסוג מעמדתה, ותקבל את דעת מפא"י בענין אי-תשלום תוספת-היוקר, ובעניין חוקי העבודה.** הנישונים שעורכת מפא"י לבדיקת עמדת הליברלים העצמאיים ורפ"י נועדו לשמש לחץ על אחדות העבודה, ולהבהיר לה שיש אפשרות להסתדר בלעדיה בהסתדרות. אחדות העבודה,

שאיבדה מאז הקמת המערך כל אפשרות של פעולה עצמאית, תיאלץ להיכנע ללחצו של פינחס ספיר גם בשני עניינים חשובים אלה, המפצלים חברי-מפלגה מן השורה. ההכרעה הרשמית צריכה ליפול רק בעוד שלושה שבועות, דבר המשאיר זמן להפעלת לחצים, תיווך, פיוס והסברה. ההכרעה המעשית נפלה כבר בעת ההחלטה על תקציב הממשלה.